18 ÇANKIRI VİZYON PLANI

'YÖRESEL HUB'

KENTSEL VİZYON PLATFORMU

KENTSEL ViZYON
PLATFORMU

‘Kentsel Vizyon ile Kurgulanan Kentler’

NEF ve Kentsel Strateji tarafından kurulan
Kentsel Vizyon Platformu
kamu, sivil ve özel sektör işbirliği ile
- bölge
- kent
- mahalle

ölçeğinde çalışmalar yaparak, yeni planlama
yaklaşımı ve modellerini tartışmaya açmaktadır.

81 KENT ViZYON

www.kentselvizyon.org

“Çankırı Vizyon Planı”
‘Kentsel Strateji’ tarafından geliştirilen
kapsam ve içerik çerçevesinde,
A. Faruk Göksu ve Sıla Akalp’in
Stüdyo 33’te verdiği eğitimler sonucunda
Edin Zaim tarafından hazırlanmıştır.

01 ANALİTİK BAKIŞ 07
Stratejik Göstergeler
10 Temel Sorun ve Fırsat
BEK Analizi

02 STRATEJİK BAKIŞ 15
Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

03 VİZYON 20
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

04 3x3 VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ 23
Vizyon Çerçevesi
Eylem Çerçevesi

05 ÇANKIRI'NIN GELECEĞİ İÇİN 34
10 TEMEL İLKE

"İş bu katalogda kullanılan materyaller, sosyal sorumluluk projesi kapsamında kullanılmıştır. Ticari amaçla kullanılamaz."

BÖLÜM 01

ANALİTİK BAKIŞ

Stratejik Göstergeler

10 Temel Sorun ve Fırsat

BEK Analizi

STRATEJİK GÖSTERGELER

Nüfus:
190.909 kişi

Ekonomik Değerler:

- Turizm (Tuz mağaralı)i
- Sanayi (maya tuzu, OSB, teşvik)

Eğitim:

- Çankırı Karatekin Üniversitesi (7000 öğrenci)

Tarihsel İzler:

- Çankırı Evleri
- Çankırı Kalesi
- Buğday Pazarı
- Taşmescid

Performans Kriterleri

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK
58

ÇEVRE
71

EKONOMİ
57

SOSYAL
29

YAŞAM KALİTESİ
62

Sosyal Altyapı:

- Çankırı Müzesi
- Dr. Rıfkı Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi
- Kadın İstihdam Merkezi
- Atatürk Kültür Merkezi
- 100. Yıl Kültür Merkezi
- Çankırı Turizm Derneği

Doğal Değerler:

- Tuz Mağaraları (8 km)
- Acı Çay ve Tatlı Çay
- Tarımsal topraklar

Kaynak: Türkiye'nin Şehirleri Sürdürülebilirlik Araştırması, Boğaziçi Üniversitesi, 2011.

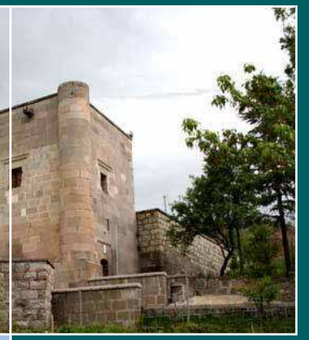

10 TEMEL SORUN

1 Gelişim yönü tanımsızlığı
2 Yapılaşma yoğunluğu
3 Doğal sınırlayıcılar
4 Kent içi trafik
5 Kırsal altyapı hizmetleri
6 Göç
7 Su kirliliği
8 Deprem kuşağı
9 Keçi varlığının azalması
10 Sınırlı tarımsal faaliyet

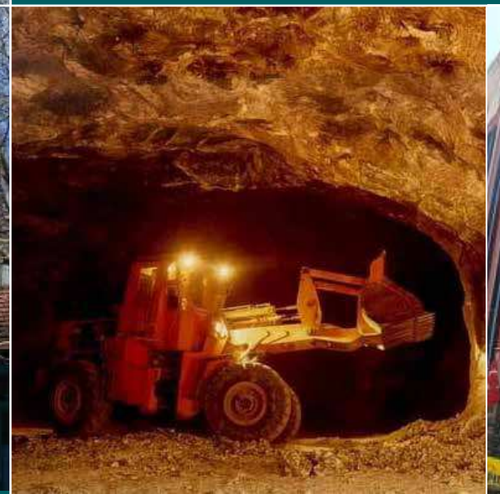

10 TEMEL FIRSAT

Sanayi teşvikleri 1
Ankara'ya yakınlık 2
Ara geçiş bölgesi 3
Kaya tuzu 4
Sanayi yatırımları 5
Demiryolu bağlantısı 6
Karatekin Üniversitesi 7
Araştırma merkezi 8
İstiklal Yolu 9
Kültürel miras 10

BEK ANALİZİ

Kaynak: Kentsel Strateji

Birikim
- Çankırı Müzesi
- Kentsel araştırma
- Tarihsellik
- Güzergâh

Bereket
- Acıçay, Tatlıçay
- Kaya tuzu
- Tiftik

Beceri
- Mikro yatırım
- Sanayileşme
- Korumacılık
- Yeterlilik

Bakış
- Tarihi Çankırı
- Vadi
- Koridor
- İstasyon

Büyüme
- Sanayi
- Doğa Turizmi
- Kentsel dönüşüm

Beklenti
- Çevre Koruma
- Kentsel Koruma
- Çevreyolu
- Sağlık Turizmi

Ekoloji
- Tuz Mağaraları
- Tarım Alanları
- Dağlar

Ekonomi
- Küresel pazar
- Makro Sanayi
- Tuz terapisi
- Hayvancılık
- Aracılık

Eşitlik
- Koordinasyon
- Denetim
- Katılım

Etkinleştirme
- Kentsel Araştırmalar
- OSB
- Örgütlenme

Edinim
- Teşvik
- Ray
- Kentsel Dönüşüm

Entegrasyon
- Kent-Kır
- Kıyı-Kara
- Periferi - Merkez

Koruma
- Kültürel Miras
- Doğa
- Tiftik keçisi
- Kentsel kimlik

Kapasite
- Kaya tuzu
- OSB'ler
- Hayvancılık
- Maden yatakları

Kalkınma
- İmalat Sanayi
- Tarımsal Sanayi
- Turizm

Kimlik
- Çankırı Kalesi
- Çankırı evleri
- Buğdaypazarı
- İstiklal Yolu
- Taşmescid

Katılım
- Aktif Hemşerilik
- Sivil Toplum
- Merkezi Yönetim
- KUZKA

Kurgu
- Aracı kent
- Koridor
- Yönlendirme

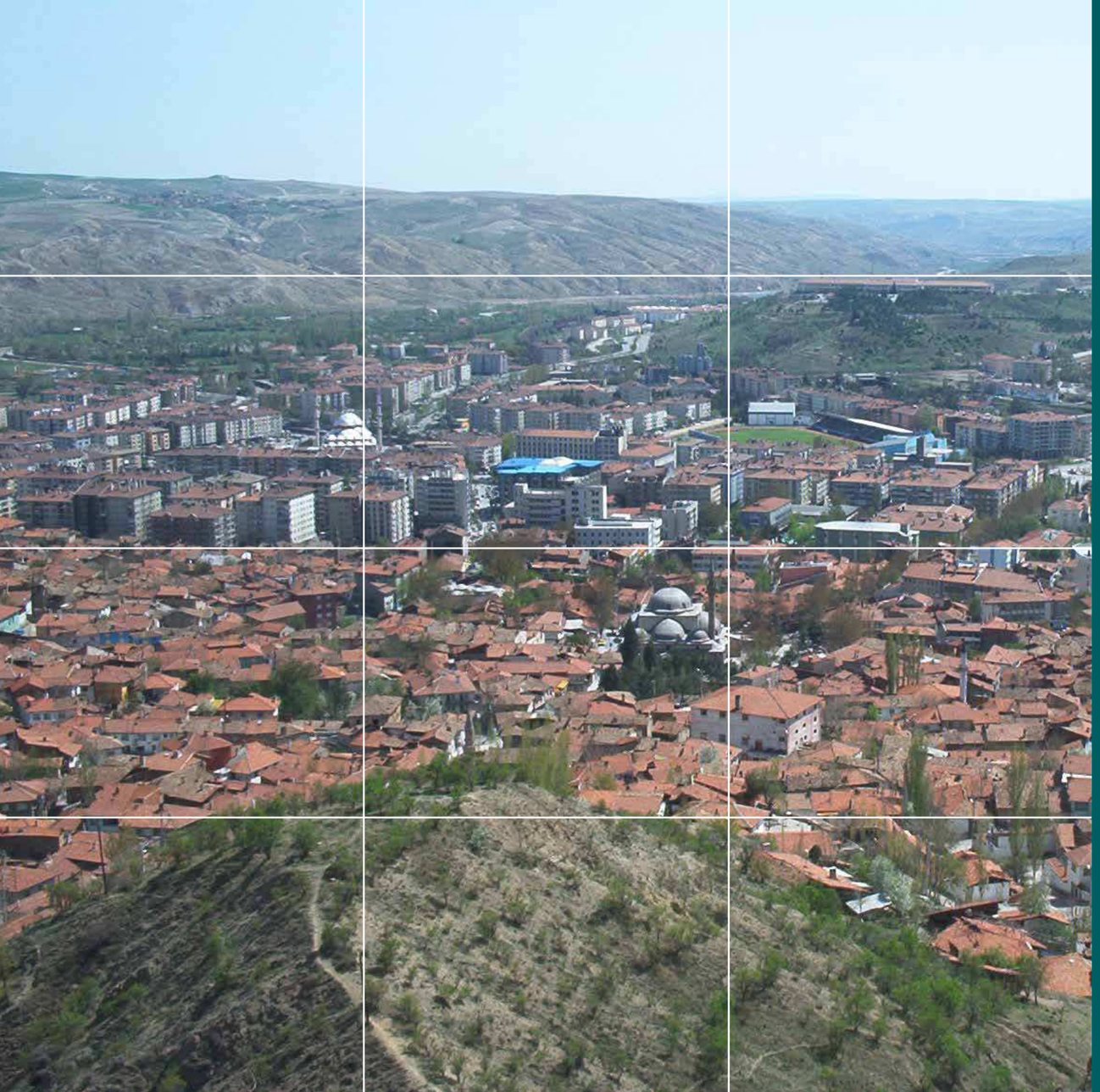

BÖLÜM 02

STRATEJİK BAKIŞ

Bölgesel İşbirliği
Kent Kurgusu

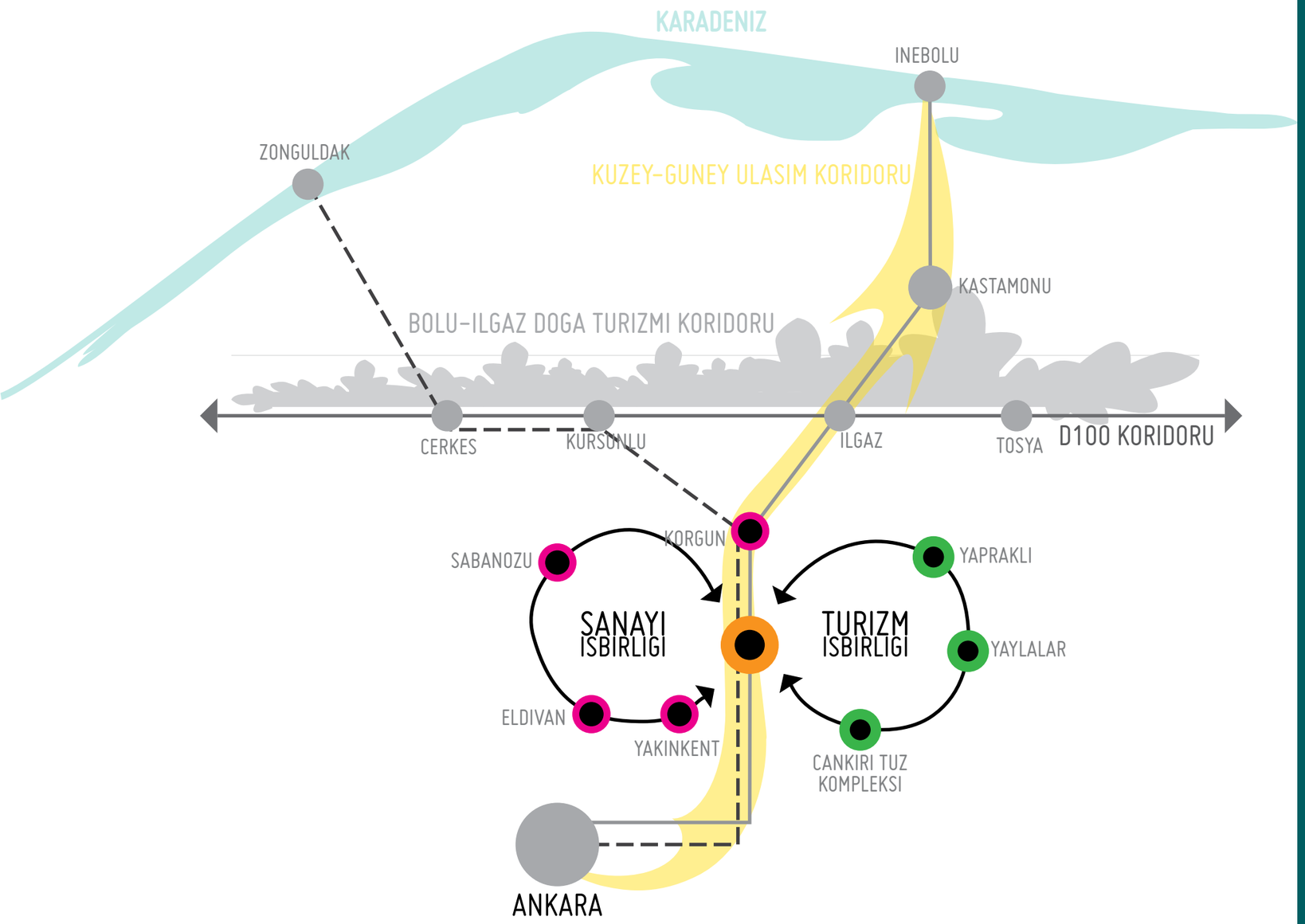

BÖLGESEL İŞBİRLİĞİ

ÇANKIRI, BÖLGE İÇİNDE HANGİ STRATEJİK ROLÜ ÜSTLENECEK?

Çankırı, Ankara'nın bölgesel periferisinde bulunmaktadır ve kuzeyinde bulunan D100 hattı ve Kastamonu'ya ulaşan ulaşım koridoru üzerinde yer almaktadır. Ankara'nın yeterince işlevlendirilmemiş iki önemli kıyı bağlantısı Çankırı üzerinden geçmektedir. Bu konumu hem avantaj hem de dezavantaj sağlamaktadır. Çankırı, Ankara'ya en çok göç vermiş 3 ilden biridir. Ancak, Ankara'nın bu kutup etkisinin bertaraf edilmesi de bu konumu sayesinde mümkün olacaktır. Bunlar, İnebolu Limanı'na uzanan karayolu ve Zonguldak Limanı'na uzanan demiryolu hatlarıdır. Aynı zamanda, bölgesindeki kırsal yerleşimlerin arasında bir ara geçiş işlevi taşımaktadır.

Çankırı'nın ekonomik anlamda en büyük potansiyeli, Şabanözü OSB, Korgun OSB ve Yakınkent OSB'dir. Çankırı, bölgesinden ayırt edici bir şekilde sanayi yatırımları, teşvikleri ve altyapısı gelişmiş bir il durumundadır. Çankırı Karatekin Üniversitesi ve Ankara'ya yakınlık hem nitelikli işgücü hem de Ar-Ge çalışmaları için fırsat sunmaktadır. Çankırı'nın bir diğer ayırt edici özelliği sahip olduğu kaya tuzu rezervleridir. Kaya tuzunun kullanım alanlarının geliştirilme kapasitesi mevcuttur ve tuz mağaraları özgün bir sağlık turizmi potansiyeli taşımaktadır.

Vizyon planı kapsamında Çankırı'nın stratejik rolü "Aracı" kent olarak tanımlanmıştır. Yakın çevresindeki özellikle sanayi ve turizm imkânlarını yönlendiren, teknik altyapı, lojistik, eğitim ve konaklama faaliyetlerinin örgütlendiği bir odak olarak öne çıkarılması hedeflenmiştir. Bu aracı rol, başkent yönünden saçaklanan sanayi talepleri ile pazarlara açılan koridorlar üzerinde yer almakla birlikte kırsal periferinin yönlendirilmesi ve ekonomik faaliyetlerin zenginleştirilmesini içermektedir.
Bu doğrultuda; iki yöresel işbirliği kümesi tanımlanmıştır. Turizm işbirliğine dönük küme, kent merkezinin doğusunda kalan yörelerde ve Yapraklı, önerilen Çankırı Tuz Kompleksi ve yaylaları kapsamaktadır. Sanayi işbirliğine dönük küme ise genel olarak Çankırı'nın batısında bulunan Eldivan, Şabanözü, Korgun ve Yakınkent OSB'yi kapsamaktadır. Çankırı, yöresindeki bu işlevlerin asılı olduğu Kuzey-Güney ulaşım koridoru işlevi sunacaktır.
Kır-kent bütünleşmesi bağlamında, kırsal yörelerin kalkınması için ihtiyaç duyduğu teknik hizmetler ve erişim altyapısının Çankırı merkezde organize edilmesi öngörülmektedir.

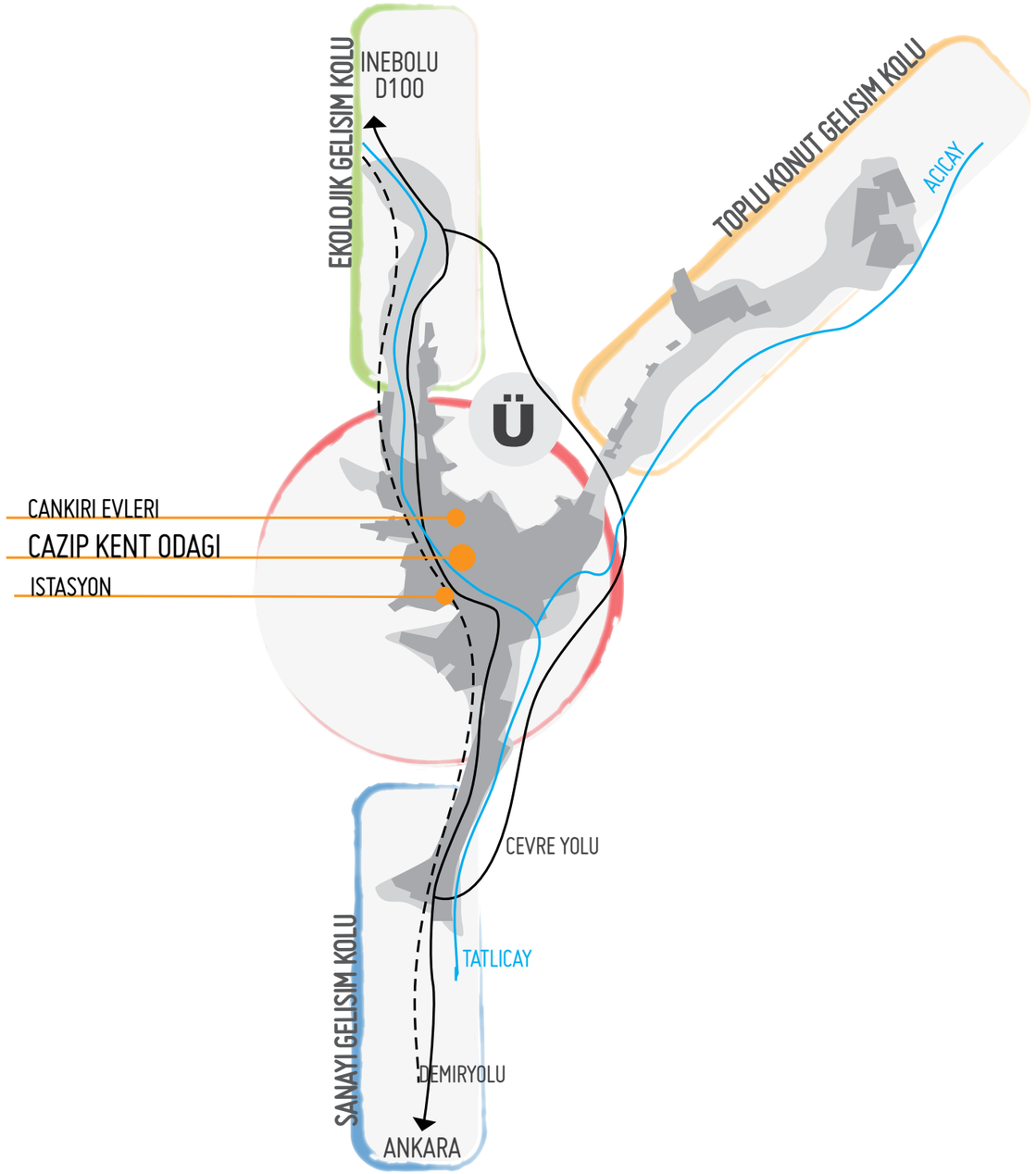

KENT KURGUSU

YENİ KENT KURGUSU NE OLACAK?

Bölgesel bir rol üstlenmek isteyen her yerleşim kentsel kimliğini düzenlemek durumundadır. Vizyon planı kapsamında önerilen kent kurgusunda, Çankırı'nın sahip olduğu tarihsel mirasın ve doğal yapısının kentsel kimlikle bütünleşmesi amaçlanmıştır. Çankırı, Tatlıçay ve Acıçay'ın gelip birleştiği 3 kollu bir vadi içinde yer almaktadır. Tarihi kentsel mirasın korunarak ve rehabilite edilerek devam ettirilmesi ile birlikte, yeni kent makro formunun bu tarif edilen 3 kollu ve doğal değerlerle naif bir ilişki kuracak şekilde düzenlenmesi hedeflenmiştir. Vadi tabanında düşük yoğunluklu ve ekolojik ilkeler gözetilerek bağ evleri, yamaçlar boyunca toplu konut yapılaşması ve sanayi gelişiminin Ankara yolu üzerinde yönlendirilmesi önerilmiştir. Kent içinden geçen şehirlerarası yolun kent trafiğine olumsuz etkileri, Çankırı Karatekin Üniversitesi'ne de ulaşım sağlayan ve yapım aşamasında olan çevreyolu ile aşılacaktır.

Kent merkezindeki tarihi doku restore ve modern doku rehabilite edilerek cazip kent vizyonu çerçevesinde markalaşması sağlanacaktır.
Vizyon planı çerçevesinde tanımlanan kent kurgusu, tarihi Çankırı'nın merkezinde bulunduğu 3 kollu bir yerleşim tipolojisidir. Doğu tarafına uzanan kol "toplu konut gelişim kolu" olarak tanımlanmıştır. Bu alan aynı zamanda, resmi yapılar ve kentsel altyapı hizmetleri için düzenlenecektir. Bu kol, çağdaş kentin doğayla uyumlu gelişim aksı olarak değerlendirilmektedir. Kuzey kolu ise "ekolojik gelişim kolu" olarak tanımlanmıştır. Bu kolda, daha çok tarımsal toprakların korunması ve bağ evleri şeklinde tarımsal işlevlerin sürdürülebilmesi gözetilmelidir. Güney kolu ise "sanayi gelişim kolu" olarak tanımlanmıştır. Kentin Ankara istikametinde bulunan bu alan, mevcut gelişimin korunduğu, sanayi, küçük sanayi ve lojistik hizmetlerinin lineer uzandığı alan olarak değerlendirilmiştir.

BÖLÜM 03

VİZYON
Bölgesel Vizyon
Kentsel Vizyon

BÖLGESEL VİZYON

ARACI KENT

KENTSEL VİZYON

DOĞAYLA UYUMLU GELİŞEN SANAYİ KENTİ

BÖLÜM 04

3X3 VİZYON ve EYLEM ÇERÇEVESİ

Vizyon Çerçevesi

Eylem Çerçevesi

VİZYON ÇERÇEVESİ 3 X 3 EYLEM ÇERÇEVESİ

ÇANKIRI'NIN GELECEĞİ

1 FARKLILIK

1. **Erişim:** 'Kuzey-Güney Ulaşım Koridoru'
2. **Hinterland:** 'Alt Kademe Bağlantı Odağı'
3. **Miras:** 'Gangra'dan, Kengırı'dan Yarına'

2 TEMA

1. **Küresellik:** 'Uluslararası Pazarlara Açılmak'
2. **Yöresellik:** 'Yöresini Kalkındıran Sektörler'
3. **Yerellik:** 'Fonksiyonel Kentsel Kimlik'

3 STRATEJİ

1. **Kalkınma:** 'Sanayi Odaklı Kalkınma'
2. **Dönüşüm:** 'Kentsel Gelişme Stratejisi'
3. **Bütünleşme:** 'Yöresel Hub'

1 SEKTÖR

1. **Sanayi:** 'Lokomotif Sektör'
2. **Turizm:** ' Yenilikçi ve Bütüncül Turizm '
3. **Örgütlenme:** 'Sosyal Kapasite ve Kentsel Kimlik'

2 PROGRAM

1. **Teşvik:** 'Yatırımlara Destek'
2. **Tatmin:** 'Yerelle İşteş Üretim'
3. **Tutum :** 'Kurumsal Kapasite'

3 PROJE

1. **AR-GE:** 'Üniversite ile Yenilikçi Adımlar'
2. **Sağlık Turizmi:** 'Çankırı Tuz Kompleksi'
3. **Cazip Kent :** 'Çankırı'nın İmajını Tazelemek'

3 FARKLILIK

1 Erişim

Kuzey-Güney Ulaşım Koridoru

Çankırı, erişim olanakları çeşitli ve güçlü bir konumda bulunmaktadır. Kuzeyinde bulunan doğu-batı boyunca uzanan D100 koridoruna 40 km uzaklıktadır; aynı zamanda, İnebolu ve Zonguldak gibi iki liman kentine uzanan demiryolu ve karayolu koridorunun da üzerindedir. Bununla birlikte, bölgenin metropolü olan Ankara'nın sadece 120 km kuzeyinde yer almaktadır. Denizyolu, demiryolu ve karayolu bağlantıları üzerinden uluslararası pazarlara erişim imkânı ve Ankara'ya yakınlığı, yatırım açısından Çankırı'yı cazip hale getirmektedir. Bu potansiyel, yeni sanayi yatırımlarının geliştirilmesinin önünü açan bir farklılık olarak değerlendirilmiştir. Çankırı'nın bu potansiyeli, hem kuzey kesimlerde gelişmiş olan doğa turizmi destinasyonlarına, hem de Ankara merkezli taleplere, sanayi yatırımı ve turizm faaliyetleri sunumu imkânı sağlamaktadır. İstiklal Yolu Projesi, Çankırı'nın turistik destinasyonlara nasıl entegre edilebileceğinin güzel bir örneği olarak dikkat çekmektedir.

2 Hinterlant

Alt Kademe Bağlantı Odağı

Çankırı, Ankara gibi bir metropoliten çekim odağının periferisinde bulunurken kırsal ve kentsel arasında alt kademe bağlantı, yani "hub" konumundadır. Çankırı, hem metropoliten alandan saçaklanan sanayi yatırımlarına alan açmakta, hem de bu alana göç vermektedir. Bununla birlikte tuz sanayi, tarımsal sanayi gibi branşlarla kendi kırsal art bölgesiyle benzer bir ilişki geliştirmiştir. Yakınkent OSB, Şabanözü OSB ve Korgun OSB bu bağlamda sanayi yatırımlarının geliştirildiği bölgeler olarak bu hinterlanda değer kazandırmaktadır. Çankırı'nın hinterlandıyla kurduğu bu aracı merkez konumu bölgesel işbirliği vizyonu çerçevesinde önemli bir farklılık olarak değerlendirilmiştir ve desteklenmiştir.

3 Miras

Gangra'dan, Kengırı'dan Yarına

Çankırı'nın hem kırsal coğrafyası hem de kentin kendisi önemli bir tarihsel mirasa sahiptir. Günümüzde kaybolan bir değer olan tiftik keçisi bu coğrafyada yaygın olarak var olmuştur. Aynı şekilde tuz madenleri antik çağlardan itibaren ekonomik olarak değerlendirilmiş ve bölge ile özdeşleşmiştir. Çankırı, ticari yolların üzerinde yer almış ve Yapraklı panayırı gibi ticari işlevleri barındırmıştır. Çankırı kentinin kendisi de Buğdaypazarı, Taşmescid ve kale ile birlikte tarihi bir doku sunmaktadır. Bu mirasın canlandırılması ve tarihi dokunun hem ekonomik hem de tasarım ölçeğinde ortaya çıkarılması, Çankırı'nın farklılığının ortaya konulması açısından önem taşımaktadır.

3 TEMA

1 Küresellik

Uluslararası Pazarlara Açılmak

Çankırı'da, ev aletleri, seramik, gıda, silah, maden, tekstil, lastik gibi ihracat yapma kabiliyeti olan farklı sanayi kollarından makro ölçekte yatırımlar bulunmaktadır. Ancak, bu yatırımların tamamı ihracat yapmamaktadır. Bu firmaların yurtdışı ilişkilerinin geliştirilmesi ve pazarlama kabiliyetlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bu anlamda üniversite, yerel yönetimler ve yatırımcı örgütlerinin işbirliği önem kazanmaktadır. Küresellik teması, Çankırı'nın yatırım ve ticaret vizyonunun genişletilmesi ve buna göre organize olunmasını kapsamaktadır.

2 Yöresellik

Yöresini Kalkındıran Sektörler

Bu vizyon planı çerçevesinde, Çankırı için kendi yöresi ile yatırımlar arasında koordinasyon rolü sunulmuştur. Gerek işgücü arzı, gerekse yeraltı zenginliklerinin değerlendirilmesi yöresellik teması altında ele alınmalıdır. Çankırı'nın kendi hinterlandı ile bütüncül bir kalkınma perspektifi benimsemesi, yöresel ekonomik tatminin bir unsuru olarak değerlendirilmektedir. Örneğin, tuzun sanayideki kullanım alanının genişletilmesi hedeflenmelidir. Özellikle sağlık turizmi yatırımlarının teşvik edilerek ve tanıtımının yapılarak tuz mağaralarının işlevlendirilmesi önemlidir. Yayla, dağcılık gibi kırsal bölgelere ekonomik canlılık getirecek turizm faaliyetleri de Çankırı'nın yöresine ekonomik katkı sağlayacaktır.

3 Yerellik

Fonksiyonel Kentsel Kimlik

Yerellik teması, Çankırı'nın kentsel kimliğine ve işlevlerine atıf yapmaktadır. Aracı kent olarak cazibesinin artırılması için sahip olduğu tarihi değerlerin korunması ve kent kimliğinin markalaşması önem kazanmaktadır. Vadiler boyunca suyla kurulacak ilişki, tarihi kentsel miras, nitelikli işgücü arzı, üniversite ve kentsel araştırmalar gibi faaliyetler Çankırı'nın yerel potansiyellerinin çağdaşlaşması açısından önem taşımaktadır. Bu vizyon çalışması Çankırı'yı, Ankara'nın bir uydusu olarak değil, yöresinin metropolle ve küresel pazarlarla ilişkisini kuran aracı bir kenti olarak değerlendirmektedir. Nitelikli kentsel yaşantı, altyapı hizmetleri ve kentsel dönüşüm ile birlikte kimlik değerlerinin rehabilite edilmesi hedeflenmelidir.

3 STRATEJİ

1 Kalkınma

Sanayi Odaklı Kalkınma

Çankırı'nın özgün doğal kaynakları olmakla birlikte, sektörel gelişimi açısından yetersizdir. Bu sebeple stratejik potansiyelinin, sanayi yatırımlarının teşvik edilmesi için değerlendirilmesi önerilmektedir. Büyük ölçekli sanayi yatırımları ve hareketlendireceği hizmet sektörü, Çankırı ve yöresi açısından önemli istihdam olanakları sunmaktadır. Bu kapsamda, mevcut OSB'lerin demiryolu ile erişim kapasiteleri artırılmalı ve ihtiyaç duyulan nitelikli işgücü ve Ar-Ge çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Özellikle, Ar-Ge çalışmaları için Ankara'nın imkânlarından faydalanma yoluna gidilmelidir.

2 Dönüşüm

Kentsel Gelişme Stratejisi

Çankırı kenti özgün bir kimliğe sahip olmakla birlikte, kentsel bütünlük açısından yeterince değerlendirilememektedir. Kentin gelişim alanı da doğal yapısı gereği, ekolojik eşiklere dayanmıştır ve çevresel risklere açıktır. Çankırı'nın kentsel vizyonu, bu doğal eşiklerle uyumlu yeni bir kentleşme ve bu kentleşme modeliyle kentsel kimlik üretme hedefi gütmektedir. Dağlık bir coğrafya olan Çankırı yöresindeki kırsal yerleşimler de altyapı hizmetleri açısından yetersizlikler göstermektedir. Kırsal yörenin potansiyellerini de değerlendirecek olan Çankırı vizyonu açısından, bu alanların erişim olanaklarının yükseltilmesi ve bölgesel pazarlarla ilişkilendirilmesi hedeflenmektedir. Bununla birlikte deprem kuşağı üzerinde yer alan yerleşim ve eskimiş yapı stokunun yenilenmesi gerekmektedir. Kentsel dönüşüm çerçevesinde, kentin gelişim yönü doğu aksı üzerinde depreme karşı dayanıklı çağdaş bir kent örüntüsü kazandırılacaktır.

3 Bütünleşme

Yöresel "Hub"

Çankırı'nın doğal varlıklar ve sanayi yatırımları gibi ekonomik kaynakları yöresel ölçekte dağınıktır. Bununla birlikte, erişim kabiliyeti de odak olmaktan ziyade, bölgesel güzergâhlara eklemlenme biçimindedir. Bu açıdan ekonomik sektörlerin geliştirilmesi açısından Çankırı'nın Yapraklı, Tuz Mağaraları, Şabanözü ve Korgun gibi gelişme odakları ile mekânsal ve işlevsel bütünleşmesi önem arz etmektedir. Erişim kabiliyetinin geliştirilmesi ve küresel pazarlarla ilişkilendirilmesi açısından, karayolu, demiryolu, İnebolu ve Zonguldak gibi liman bölgeleri ve başkent Ankara ile işlevsel bütünleşme stratejisi benimsenmesi gerekmektedir.

3 SEKTÖR

1 Sanayi

Lokomotif Sektör

Çankırı için başat sektör olarak sanayi tanımlanmıştır. Mevcut sanayi yatırımları hem üretim kapasiteleri, hem pazar kabiliyetleri, hem de istihdam sunumları açısından farklılıklar göstermektedir. Bu çeşitlilik olumlu değerlendirilmektedir. MKE ve TCDD gibi kamu yatırımları ile birlikte yabancı ve yerli özel yatırımlar da mevcuttur.
Kaya tuzu kaynağının çok olduğu Çankırı için kaya tuzunun sanayide kullanım alanları genişletilerek bu alanda yatırımlar yapılması hedeflenmelidir. Çankırı Karatekin Üniversitesi bu konuda uzmanlaşarak yönlendirilebilir.
Tuz, enerjiden kimyaya kadar birçok farklı ve sanayi branşında hammadde olarak değerlendirilme potansiyeli taşımaktadır.

2 Turizm

Yenilikçi ve Bütüncül Turizm

Çankırı, İstiklal Yolu gibi kuzey güney aksındaki turizm destinasyonlarına eklemlenme potansiyeline sahiptir. Bunun ötesinde Ilgaz hattında gelişmiş olan doğa turizmi koridoru Yapraklı ve merkez ilçesinin doğusundaki diğer doğa turizmi olanakları ile bütünleştirilmesi mümkündür.
Çankırı'nın en özgün turizm işlevi şüphesiz ki tuz mağaralarıdır. Tuz mağaralarının sağlık turizmi kapsamında düzenlenmesi, farklı terapi yöntemleri ile birlikte ele alınması ve konaklama imkânlarının sağlanması önem taşımaktadır. Bu tür yatırımların, kentin tarihsel mirasına sahip çıkarak markalaştırma çalışmaları ile birlikte yürütülmesi önem taşımaktadır.

3 Örgütlenme

Sosyal Kapasite ve Kentsel Kimlik

Bireyler, toplumsal gruplar ve girişimciler arasında işbirliği ve dayanışmanın geliştirilmesi, resmi ve sivil örgütlenmelerin güçlendirilmesi, sektörlerin ekonomisini geliştirilecektir. Sektörel, kamusal ve kentli paydaşların işbirliğinin yansıması gereken diğer bir alan da kentsel kimliğin geliştirilmesine yönelik olması öngörülmektedir. Restorasyon projelerinin ve müzeyle birlikte kentsel araştırma merkezinin faaliyetlerinin tüm toplumsal paydaşlar ile birlikte ve ortaklaşa yürütülmesi, kentsel kimliğin geliştirilmesi, tanıtılması ve cazibe merkezi noktasına getirilmesine yardımcı olacaktır.

3 PROGRAM

1 Teşvik

Yatırımlara Destek

Çankırı ilinde yapılacak sanayi yatırımlarına çeşitli kamu teşvikleri sağlanmaktadır. Teşvik programı kapsamında, tarif edilen vizyon doğrultusunda, özellikle sanayi yatırımlarının lastik, silah, tekstil gibi örnekler dışında yöredeki kaynakları değerlendirecek şekilde yönlendirilmesi hedeflenmelidir. Teşvik programlarının yerel paydaşların katılımı ile yönlendirilmesi bu çerçevede önem taşımaktadır. Bununla birlikte bacasız sanayi olarak ifade edilen turizm branşlarının da teşvik programı kapsamında yönlendirilerek desteklenmesi amaçlanmalıdır.

2 Tatmin

Yerelle İşteş Üretim

Tatmin programı, vizyon kapsamında vurgu yapılan sanayi gelişiminin yerel sorun ve potansiyellerle ilişkilendirilerek yönlendirilmesini içermektedir. Teşvik ve destek faaliyetlerinin bu doğrultuda yapılması, yerel kurum ve kuruluşlarla yatırımcılar arasında diyalogun ve işbirliğinin sağlanması önem arz etmektedir. Özellikle geliştirilecek sanayi yatırımlarının, tuz, maden ve tarım gibi yerel potansiyellere yaslanması ya da yan sektörler de yaratarak yüksek istihdam olanakları sağlama potansiyeli olan lastik, seramik, alet imalatı gibi yatırımların geliştirilmesi hedeflenmelidir. Böylelikle hem yerel potansiyellerin değerlendirilmesi hem de istihdam olanaklarının kırsal ve kentsel yörelerde çeşitlendirilmesi mümkün olacaktır.

3 Tutum

Kurumsal Kapasite

Tutum programı, mekânsal ve sektörel gelişimin yönlendirilmesi açısından yerel yönetim ve sivil toplum örgütlerinin kurumsal kapasitelerinin geliştirilmesini hedefler. Çankırı vizyon planı, yeni sanayi yatırımlarıyla desteklenecek bir kentsel genişleme öngörmektedir. Bu sebeple, profesyonel ve uzmanlaşmış kadro ile doğru uygulamaların belirlenmesi ve tasarlanması önem taşımaktadır. Kentlilerin, yatırımcılarının katılımının sağlanması gereken mekanizmaların işletilmesi ve uzmanlaşan kadro tarafından yönlendirilmesi bu kapsamda ele alınmalıdır.

3 PROJE

1 AR-GE

Üniversite ile Yenilikçi Adımlar

Kırsal hinterlandın kaynaklarıyla kalkınma hedefi tarif edilen Çankırı için maden kaynakları ile ilgili yapacağı yenilikçi Ar-Ge çalışmalarının, Çankırı Karatekin Üniversitesi işbirliği ile gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Bu bağlamda başta kaya tuzu olmak üzere, bentonit, diyatomit, manganez gibi farklı madenlerin sanayi branşlarında değerlendirilmesinin yeni yolları aranmalıdır. Özellikle kaya tuzunun, kimya, kozmetik ve güneş enerjisi branşlarında kullanılmasının yenilikçi yöntemleri üzerine çalışmalar yapılmalıdır.

2 Sağlık Turizmi

Çankırı Tuz Kompleksi

Bu proje, tuz mağaraların sağlık turizmine kazandırılmasını hedeflemektedir. Tuz mağaraları sıtma, bronşit, çeşitli bakteriyel hastalıklar ve sinirsel vakalar için kullanılmaktadır. Terapi süresinin ve dolayısıyla konaklamanın bir ayı bulduğu bir turizm branşı olan tuz mağaraları, ek aktivitelerle cazip hale getirilebilir. Bu açıdan hem Çankırı Tuz Kompleksi'nin açılması, hem de Çankırı kent merkezinin işlevlendirilmesi önem taşımaktadır. Doğa turizmi, çeşitli rekreatif etkinlikler, tuzla ilişkili plastik sanat çalışmaları ve su terapisi, müzik terapisi gibi farklı alternatif tıp seçeneklerinin sunulması bu bağlamda değerlendirilmelidir.

3 Cazip Kent

Çankırı'nın İmajını Tazelemek

Çankırı'nın hem yerleşim dokusu hem kentsel hizmetleri hem de sosyal-kültürel yapısı ile cazip bir kent haline gelmesi, tarif edilen vizyon açısından önem taşımaktadır. Turizm sektöründe markalaşma ve yatırım teşvikleri de bu programla ilişkilidir. Bununla birlikte sanayi yatırımları açısından araştırma-geliştirme olanakları ve çağdaş kentsel yaşantının geliştirilmesi gerekmektedir. Ekolojik ilkelerle kuzey kolunda ve modern yapılaşma ile doğu kolunda gelişecek Çankırı, bu taleplere cevap vermeyi amaçlamaktadır.
Çankırı'nın imajını markalaşması yönünde, Atatürk Bulvarının kuzeyinde kalan Buğday Pazarı İplik Pazarı gibi ticari işlevlere atıf yapan tarihi dokunun güneyindeki kamu kurumlarının geliştiği alanla mekânsal ve imaj değerleri açısından bütünleştirilmesi hedeflenmelidir. Bu bölge, kentin imaj ve ticaret odağı olarak Çankırı'nın aracı kent işlevlerinin markalaşmasına hizmet edecektir.

BÖLÜM 05

Çankırı'nın Geleceği için
10 Temel İlke

Çankırı'nın GELECEĞİ İÇİN 10 TEMEL İLKE

1. Kentsellik: Modern Toplu Konutlar
2. Yeterlilik: Göç Politikası
3. Korumacılık: Kentsel Kimlik
4. Hemşerilik: Yerel Katılım
5. Girişimcilik: Sanayi Gelişimi
6. Erişebilirlik: Ulaşım Koridoru
7. Doğallık: Ekolojik gelişim
8. Tarımsallık: Kıt Kaynakların Korunması
9. Kırsallık: Doğayla Uyum
10. Denetlenebilirlik: Şeffaflık

KENTSELLİK:
Modern Toplu Konutlar

Kentler, yalnızca ekonomik işlevleriyle değil, hemşerilerine sunduğu yaşam kalitesi ile de değerlendirilmektedir. Kentsellik ilkesi, Çankırı'nın hemşerilerine çağdaş, doğa ile dost, rekreasyon hizmetleri sağlayan, konforlu ulaşım sunan yerleşimler yaratmayı içerir. Çankırı için yeni gelişme alanı olarak mevcut kentin doğusunda yer alan Acıçay'ın kuzey yamaçları tespit edilmiştir.

Bu alanın çağdaş şehircilik ilkeleri ile tasarlanması esas olmalıdır. Bu çerçevede kentsel tasarım ve planlama çalışmalarının yapılması gerekmektedir. TOKİ'nin Çankırı'ya yapmaya başladığı yatırımların bu alan üzerinde devam ettirilmesi ve nitelikli yapılaşma sağlayacak şekilde yönlendirici bir politika izlemesi sağlanmalıdır. Bununla birlikte yerel müteahhitlerin girişimlerinin de yerel yönetimlerce denetlenmesi ve yönlendirilmesi önem taşımaktadır.

01

YETERLİLİK:
Göç Politikası

Çankırı, Ankara'ya en çok göç veren ilk 3 ilden biridir. Bunun sebebi olarak hem istihdam olanakları hem de sunduğu kentsel hizmetlerin tatminkâr olmaması gösterilmektedir. Gerekli ekonomik yatırımların yapılması, nitelikli kentsel yaşamın sunulması yeterlilik ilkesi bağlamında değerlendirilmelidir.
Bununla birlikte, vizyon planı kapsamında, Çankırı için kırsal hinterlandındaki potansiyelleri aktive edici bir rol tarif edilmiştir. Gerek turizm gerek sanayi faaliyetleri ile bunu sağlamak mümkündür. Yerel ve yöresel işbirliğini sağlayarak Çankırı'nın dışsal olumsuz etkilere karşı içsel dayanıklılığını artırılmasıyla göç vermesinin önüne geçilmesi yeterlilik ilkesinin en önemli amacıdır.

02

KORUMACILIK: Kentsel Kimlik

Korumacılık ilkesi, Çankırı evleri, Çakırı Kalesi, Buğdapazarı, Çarşı Hamamı gibi yapılar ile bir bütünlük teşkil eden tarihi dokunun restore edilmesini içermektedir. Çankırı'nın tarihsel kimliğinin canlandırılması, tanınırlılığı ve cezp ediciliği açısından önem taşımaktadır. Günümüz kentleşmesinde kentsel kimlik en çok önem verilen unsurlardan biridir. Kentsel kimliğine sahip çıkan ve onu koruyan kentlilerin aidiyet ve hemşerilik bilinci gelişmektedir.

Dr. Rıfkı Kamil Urga Çankırı Araştırmaları Merkezi, Çankırı Karatekin Üniversitesi gibi kurumların bu konuda öncelik alması, restorasyon ve yeniden işlevlendirme çalışmalarında rol oynaması ve bilgi üretmesi önem taşımaktadır.

03

HEMŞERİLİK: Yerel Katılım

Çankırı, yoğun olarak göç vermiş bir kenttir. Birçok göç etmiş Çankırılının çeşitli vesilelerle memleketlerine dönmek, orada konut sahibi olmak gibi eğilimleri vardır. Bununla birlikte, bu eğilim yeterince değerlendirilmemektedir. Hemşerilik ilkesi, hem göç etmiş hem de mevcut kentlilerin Çankırılılık bilincinin geliştirilmesi, kentsel kimliğin geliştirilmesi ve sahiplenilmesi ile birlikte ekonomik faaliyetlere katılmasını hedefler. Bu amaçla, sivil toplumun örgütlenmesi, kentsel araştırmalara destek olması, sanayi yatırımlarında ortaklıklar geliştirilmesi önem taşımaktadır.

04

GİRİŞİMCİLİK: Sanayi Gelişimi

Bu vizyon planı çerçevesinde, Çankırı'nın ekonomik lokomotifi olarak sanayi sektörü tanımlanmıştır. Girişimcilik ilkesi, sanayi sektörünün geliştirilmesi açısından yapılacak yatırım teşviklerini, Ar-Ge ve nitelikli işgücü gibi yan destekleri işaret etmektedir. Bu amaçla, yerel yönetimler ile merkezi yönetimin işbirliği önem taşımaktadır. Teşviklerin sağlanması ağırlıklı olarak merkezi yönetime düşmekle birlikte, yerel yönetimlerin yan destekler ve yatırımları yönlendirici kabiliyete sahip olması gerekmektedir. Bununla birlikte, yerel girişimciliğin desteklenmesi ve Çankırılıların sanayi sektörüne hem mikro hem makro ölçekte aktif katılımının da sağlanması hedeflenmelidir.

05

06

ERİŞEBİLİRLİK: Ulaşım Koridoru

Erişebilirlik ilkesi, Çankırı'nın ulaşım potansiyelinin değerlendirilmesini hedeflemektedir. Önerilen turizm ve sanayi faaliyetlerinin, tanımlanan ulaşım koridorları ile ilişkilendirilmesi hedeflenmelidir. Çankırı periferide yer almakla birlikte, güneyde Anakara ve Esenboğa Havalimanı'na, kuzeyde D100, İnebolu ve Zonguldak limanları ile Kastamonu'ya hem karayolu, hem de demiryolları bile bağlıdır. Bu kuzey-güney koridorunun ekonomik sektörler tarafından değerlendirilmesi, altyapı ve erişebilirlik imkânlarının artırılması sağlanmalıdır.

DOĞALLIK:
Ekolojik gelişim

Doğallık ilkesi, Çankırı vizyon planında farklı boyutlarla ele alınmalıdır. Kentsel yapılaşmanın doğal yapıyla uyumlu geliştirilmesi bunlardan biridir. Bununla birlikte, kent içinde kalan ve kırsal alanlardaki tarım alanlarının korunması, kırsal yörelerin kimliğinin bozulmadan doğa turizmi, sağlık turizmi gibi faaliyetlerle ekonomik anlamda canlandırılması, tiftik keçisi gibi değerlerin korunması gibi etkinlikler bu ilke çerçevesinde değerlendirilmelidir.

Çankırı'nın ekolojik yöntemlerle gelişiminin sağlanması öngörülen kuzey kolu, doğallık ilkesinin önemli bir uygulama alanı olarak değerlendirilmelidir. Doğayla uyumlu mekânsal gelişim stratejilerinin bu doğrultuda üretilmesi hedeflenmelidir.

TARIMSALLIK:
Kıt Kaynakların Korunması

Çankırı, genel olarak tarımsal arazinin kıt olduğu bir coğrafyadır. Bölgesindeki diğer illerle kıyaslandığında, hem bitkisel üretim hem de hayvancılık konusunda geri planda kalmaktadır. Bununla birlikte, değerli tarımsal coğrafyalar da barındırmaktadır. Tarımsallık ilkesi, Çankırı'nın mevcut imkânlarının korumasını hedeflemektedir.

Örneğin, Çankırı'nın antik ismi Gangra, bu bölgedeki tiftik keçilerinden gelmektedir. Tarihsel olarak keçi yetiştiriciliği yapılan bu coğrafyada bugün, keçi varlığı azalmıştır. Tarımsal araziler su kirliliği ve yapılaşma baskısı altındadır. Tavukçuluk, Keçicilik ve tarımsal arazilerin korunması ve artırılmasına yönelik faaliyetler bu ilke çerçevesinde hedeflenmelidir. Özellikle Keçiciliğin tekrar canlandırılması kırsal ekonomiye katkı sağlayacaktır.

07

08

KIRSALLIK:
Doğayla Uyum

Çankırı için kent ve kır arasında aracı bir rol tanımlanmıştır. Kırsallık ilkesi, bu vizyon planı çerçevesinde iki farklı mekânsal bağlamda değerlendirilmiştir. Öncelikle, kentsel dokunun vadilerin doğal karakterine uyumlu gelişmesi ve tarımsal alanların korunması gözetilmiştir. Tarımsal alanların işlevsel sürdürülebilirliği, hem çevre bilincinin gelişmesi, hem de sağlıklı bir kentsel yaşam sağlanması bakımından önem taşımaktadır.

İkinci boyut, kentin dışındaki kırsal alanlarla ilgilidir. Bu alanların kırsal karakterinin korunması ve sürdürülebilmesine yönelik tedbirlerin alınmasıdır. Bu amaçla, bu alanlardaki yerleşimlerin ekonomik etkinliklerinin çeşitlendirilmesi, turizm gibi faaliyetlerle geliştirilmesi hedeflenmelidir. Kırsal art bölgeye ulaşım ve haberleşme gibi altyapı imkânlarının sağlanması bu bağlamda hedeflenmelidir.

09

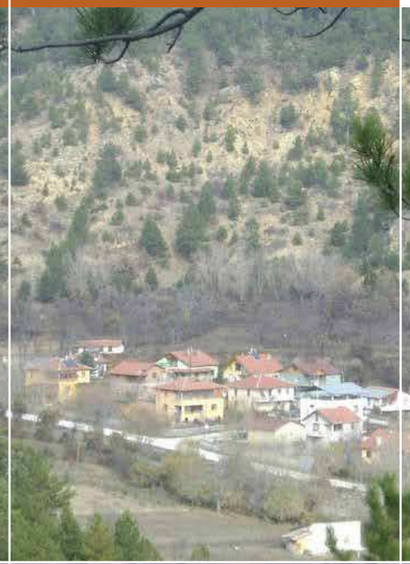

DENETLENEBİLİRLİK
Şeffaflık

Denetlenebilirlik ilkesi, faaliyetlerin ölçülebilir kriterlerle gözden geçirilmesini ifade eder. Tarafsız ve bağımsız bir denetlenebilirlik mekanizması için farklı paydaşların bir araya gelmesi elzemdir. Sivil toplum, yerel yönetim, üniversite ve yatırımcıların işbirlikleri ve bu amaca dönük örgütlülük geliştirmeleri önem taşımaktadır. Teşvik ve yatırımların, toplumsal refah ve adaleti sağlayıp sağlamadığı, geliştirip geliştirmediği gibi konularda sürekli izleme denetim sağlanması, geliştirilmesi ve güçlendirilmesi hedeflenmelidir.

10

www.kentselvizyon.org